



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis  
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.  
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

**Henricus <Herpius>**

**Coloniæ, 1611**

Transfiguratio & agonia in Christo quid fuerint. Cap. XVI.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-37362**

reciperent. Quarto, ut omnis legis in se suscipiens, à legis onere ceteros liberaret, iuxta illud Pauli *Misti Deus Filium suum factum sub lege, ut eos, qui sub lege erant, redimeret.* Vnde postea baptismum suscepit, ut ad illud nos prouocaret, quia in illo datur gratia maior, tam ad operandum bonum, quam ad resistendum malo: & etiam utilitas communior, quia circumcisio determinatum habuit populum, sexum, & tempus. Vult tamen Dominus nos spiritualiter circumcidi, dicens apud Hieremiã: *Circumcidimini Domino, & auferite preputia cordum vestrorum.* Et in Deuteronomio: *Circumcidet Dominus cor tuum, & cor seminis tui, ut diligas Dominum Deum tuum in toto corde tuo, & in tota anima tua, ut possis viuere,*

Galat. 4.

Circumcisio  
mythica.  
Iere. 4.  
Deut. 10.

*Transfiguratio & agonia in Christo quid fuerint. Cap. XVI.*

**D**ilectus meus candidus & rubicundus. Candidus est dilectus claritate transfigurationis, & rubicundus agonia prolixæ orationis. Pro primo notandum, quod ante passionem suã Christus transfigurari voluit, ut gloriam suam omnibus hominibus notificaret, & ad eam desiderandã omnes efficacius incitaret. Porro, quia per Christum ad hanc perducuntur gloriam, tam ij, qui eum præcellerunt, quam illi, qui post eum fuerunt: ideo de præcedentibus Moysen & Heliam testes assumpsit, & de sequentibus Petrum, Iacobum & Ioannem, ut in ore duorum vel trium testium staret omne verbum. De qua transfiguratione dicit Hieronymus super Matthæum: Nemo putet Christum per hoc, quod transfiguratus dicitur, pristinam formam & faciem perdidisse, vel assumpsisse corpus spirituale, vel æreum; sed quomodo transformatus est, Euangelista demonstrat, dicens: *Resplenduit facies eius sicut sol; vestimenta autem eius facta sunt alba velut nix.* Vbi splendor faciei ostenditur, & candor vestium describitur, non substantia tollitur, sed gloria commutatur. Vnde claritas in transfiguratione corporis Christi deriuata est à diuinitate ipsius, ut dicit Damascenus, & à gloria animæ eius. Sicut etiam claritas gloriosi corporis ab animæ claritate deriuatur, ut dicit Augustinus in epistola ad Diocorum. Quod autem à principio conceptionis Christi gloria animæ eius non redundaret in corpus, ex quadam dispensatione diuina factum est, ut in corpore passibili nostræ redemptionis experet mysteria. Non tamen adempta fuit Christo potestas deriuandi gloriam animæ ad corpus, quod ostendit in transfiguratione, quantum ad claritatem;

Transfigu-  
ratio Chri-  
sti.

Deut. 17.

Matth. 17.

Claritas  
Christi.



aliter tamen quam in corpore glorificato. Nam ad corpus glorificatū  
 redundat ab anima claritas, sicut quaedam qualitas permanens corpus  
 efficiens. Vnde fulgere corporaliter in corpore glorificato, non est mi-  
 raculosū. Sed ad corpus Christi in transfiguratione derivata est cla-  
 ritas à divinitate, & ab anima eius, non per modum qualitatis imman-  
 entis, & ipsū corpus efficiētis, sed magis per modū passionis tranf-  
 euntis, sicut cūm aer illuminatur à sole. Vnde fulgor ille tunc in cor-  
 pore Christi apparens, miraculosus fuit, sicut & hoc ipsū, quòd ambu-  
 lauit super aquas, quòd exiuit de clauso Virginis utero. Claritas  
 igitur illa, quam in transfiguratione Christus assumpsit, fuit quidem  
 claritas gloria, quantum ad essentiā, non tamen quantum ad modum  
 essendi. Fuit, inquam, claritas gloria, sed nō fuit claritas gloriosi corpo-  
 ris, quia corpus Christi nondū erat immortale. Denique, vt dicit ibidē  
 Gloss. bene cōuenit mysteriū secundā regenerationis, quæ scilicet erit in  
 resurrectione, vbi corpus resuscitabitur, cum mysterio primæ, quæ est in  
 baptisate. Nā in baptisate Christi operatio totius Trinitatis osten-  
 sa est. Fuit enim ibi Filius incarnatus, apparuit in specie colūbæ Spi-  
 ritus sanctus, & Pater fuit ibi in voce declaratus. Similiter & in trans-  
 figuratione (quæ Sacramentum est secundā regenerationis) tota Tri-  
 nitas apparuit. Pater in voce, Filius in homine, & Spiritus sanctus in  
 nube. Quòd si queritur, cur ibi Spiritus sanctus in colūbā, hic in nube  
 declaratus est. Dicendū, quòd dona sua per species declarare solet. Do-  
 nat autem innocentiam in baptisate, qui per auem simplicitatis de-  
 signatur. Daturus est autem claritatem & refrigerium in resurre-  
 ctione; & ideo in nube refrigerium, in fulgore nubis claritas resurgen-  
 tium coporum figuratur. Et ideo conuenienter secundū Hierony-  
 mum, qualis futurus est tempore iudicandi, talis tunc Apostolis appa-  
 ruit. Et Beda ait: Qualis tunc Apostolis apparuit, talis post iudicium  
 tunc apparet electis. Vnde meritò dicebat Petrus: *Domine, bonum  
 est nos hic esse.* Nec solum in transfiguratione; sed omni tempore vite  
 mortalis fuit speciosus forma vte filius hominum. Vnde Chrysostr. Certe  
 fulg. r. ipse divinitatis & maiestatis occultæ deitatis, quæ in humana  
 facie relucebat, ex primò aspectu poterat ad se trahere omnes iam cre-  
 dentes. Nisi enim in vultu suo speciosissimo sydereum quiddam & di-  
 uinum habuisset, nunquam eum Apostoli statim ad primam vocem  
 secuti fuissent. Sequebantur etiam eum; & adhærebant ei populi, affa-  
 tu pariter & aspectu illius delectati: vt pote cuius vox suavis, & facies  
 decorā.

Corpus  
glorificatū.

Iuan. 6.

Iuan. 3.

Matth. 17.

Lucæ 9.

Matth. 17.  
Matth. 44.Matth. 4.  
Lucæ 6.



dēcora, & iuxta vocem sponse, rotus erat desiderabilis. Pro secundo vero sciendum, quod Christus oratus, procidit in faciem suam super terram, ut humilitatem mentis ostenderet habitu corporis, & oravit dicens: *Abba Pater, si possibile est, salva congruentia redemptionis humane; quod mors moriatur, me secundum carnem non moriēte, et ansfer calicem hunc, id est experimentum passionis, dme.* Per quam scilicet orationem offerebat spiritum Deo Patri. Et subiungens: *Verumamen non mea, sed tua voluntas fiat,* offerebat voluntatem. In qua oratione transfiguratur in se suos, & qui nihil aliud vult, quam Pater, docet nos priuatam corrigere voluntatem, & dirigere iuxta diuinam. *Et factus in agonia,* id est, in certamine contra mortē, vel in anxietate mortis, quam quasi præsencē praeuidebat. Vel dici potest certamen sensualitatis & rationis, quia mirabili pugna certabant in eo: vna mortem abhorrens & recusans, altera diuinæ voluntati penitus obtemperare desiderans, & mortem pro humana salute zelans, quia virtute diuina quælibet pars agere & pati permittebatur, quod ei propriū erat. Quod indicare volens, dixit: *Tristis est anima mea usque ad mortem:* quia sua tristitia tantum erat intensa, quantum esse poterat citra mortem, & sic usque ad horam mortis durabat. Ex qua nimirum agonia factus est sudor eius feruētissimus, in modum sanguinis erūpens, & in terrā decurrens, ita quod ex apprehensione periculi iam imminētis, & ex anxietate vehemēti sensualitatis, apertis poris efflueret copiosē sudor sanguineus, qui fuit sanguis verus & naturalis de purissima carne Christi, licet miraculosē effusus: quia (secundum Bedm) est contra naturā sudare sanguinem: sicut aqua & sanguis effluens de latere Christi iam mortui, fuit aqua vera & sanguis verus, sed miraculosē de mortuo corpore effluxerunt. Et quia nunquam aliquis mortaliū legitur ob mortis horrorem sudorē fudisse sanguineum, satis claret, nunquam eius similem fuisse dolorē. O Iesū fidelis amator animarum, vnde animæ tuæ tam vehemēs tristitia, tantū sudoris anxietas, & tam anxia supplicatio? Nonne penitus voluntarium Deo Patri sacrificium obtulisti, & nihil inuitus pertulisti? Vtique Domine. Sed vt maioris erga te gratitudinis & amoris stimulos haberemus, sciens nos amore tuo beatos, naturalem infirmitatem carnis, & omnimodam promptitudinem spiritus, talibus indicijs in te expressisti, quibus doceremur, quod *verē languores nostros portasti, & cum maximo sensu doloris passionū sentes percurrexisti, & tamen libera voce subiunxisti, dicens: Fiat voluntas.*

Matth. 26.  
Marc. 14.

Lucæ 22.

Matth. 26.

Lucæ 22.

Christi sudor sanguineus.

Ioan. 19.

Isaie 53.

Matth. 26.

Lucæ 22.



*tua.* Tantum enim pro nostra salute laborasti, quòd sudorem sanguineum effudisti; nec solum oculis, sed omnibus membris fletum etiam sanguineum emisisti, ut totum corpus tuum mysticum (quod est Ecclesia) totius corporis tui naturalis lachrymis purgaretur. Tanto namque deuotionis ardore, & humanae salutis amore spiritus tuus incalcescebat, ut totus in corpore sanguis velut alludens spiritui se pronum & promptum exhiberet ad exsudandum. Electe puer Domini mei, dulcis amator animae meae, quid tanta amaritudine, quid tanta confusione dignum commiseras? Prorsus nihil. Ego homo perditus, totius confusionis & doloris tui causa extiti. Ego sum, qui *unam acerbam comedi, & obstupuerunt dentes* tui, innocenter exsoluentis, quae non rapuisti. Amor tuus o dulcissime Iesu, & iniquitas mea, sic te fecerit anxietate & miseria plenum. Maledicta sit tanta iniquitas, pro qua descendenda tanta sustinuit tua bonitas. Vnde ait Augustinus: Descendisti huc vita mea, & tulisti mortem meam de abundantia vitae tuae, & intonuisti clamans dictis, factis, morte, vita, descensu, ascensu, clamans Dominus Deus noster, ut redeamus ad te.

*Verbum Dei quomodo animam viuificet, confirmet, illuminet, oblectet. Cap. XVII.*

Cibus animae quis.



Scriptura cibus.

Ph lip. 4.  
Psal. 77.  
Psal. 147.

Deuotio malorum.

*Comedite amici, & bibite, & inebriamini charissimi.* Cantic. V. Boni comedunt, dum spirituales consolatione percipiunt, dum amore Christi pascuntur, dum in fide illuminantur, dum in spe consolantur, dum charitate accenduntur, dum iustitia, castitate, veritate, ceterisque virtutibus delectantur. Qualibet enim virtus mentem pascit, dum hanc tua delectatione reficit. Cibus etiam bonorum est sacra Scriptura, dum teritur & masticatur, quia latent in ea spirituales sensus, qui mentem erudiunt & pascunt: in qua tot inveniunt refectioes, quot spirituales sententias. Per hanc enim sciunt consolari in aduersis, *humiliari* in prosperis, *facurrari & esurire, abundare & penuriam pati.* Et quamuis in Psalmo inimici dicantur, qui etiam *ex adipe frumenti* satiantur, mystica & interna percipientes, quia Deus, quod amoris est, etiam indignis saepe facit, non tamen spirituales cibum in ea percipiunt, sed morsum: nec sumunt adificationem, sed inflationem, & damnationis accumulatiorem. Nam huiusmodi, velut ignari gratiae, saepe mouetur carnali gaudio, vel naturali alacritate, cum tamen arbitrantur se moueri spiritu-

liu-